Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Сектору поліцейської діяльності № 1
відділу поліції № 4 Полтавського районного управління поліції
Головного управління Національної поліції в Полтавській області

28.04.2026

м. Полтава, 2026

І. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 28.04.2026 групою НПМ здійснено відвідування Сектору поліцейської діяльності № 1 відділу поліції № 4 Полтавського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області (далі – установа, СПД № 1, Сектор поліцейської діяльності).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Бохвалов Андрій Михайлович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Чугай Олег Вікторович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Беза Сергій Євгенійович, представник громадської організації.

Відвідування відбулося у присутності начальника установи майора поліції Третяк Романа Григоровича (на посаді з лютого 2025 року).

Членам групи НПМ забезпечено безперешкодний доступ до всіх приміщень Сектору поліцейської діяльності та ознайомлення з необхідною документацією.

Загальна інформація.

СПД № 1 є структурним підрозділом відділу поліції № 4 Полтавського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області та здійснює повноваження в межах селища Котельва Полтавського району. Розташований за адресою: вулиця Берегова, будинок 18, селище Котельва, Полтавський район, Полтавська область.

Установа розташована в двоповерховій будівлі. На вході до Сектору поліцейської діяльності є інформація про найменування органу поліції та скринька для заяв, скарг і пропозицій.

У вестибюлі розміщується пост чергового, що забезпечує пропускний режим і здійснює реєстрацію доставлених, запрошених і відвідувачів. Доступ до приміщень установи здійснюється після реєстрації громадян у журналі обліку доставлених, відвідувачів і запрошених.

На стінах вестибюлю наявні інформаційні стенди з інформацією про керівництво органу, графік прийому, з іншою довідковою інформацією від Національної поліції, інформацією про можливість звернутись до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини тощо.

На першому поверсі розташоване приміщення, що виконує функції приймальні громадян.

В день відвідування у Секторі поліцейської діяльності затримані особи не перебували. Проте у 2025 році працівниками поліції установи було затримано двох осіб за вчинення кримінальних правопорушень, тоді як у 2026 році фактів затримання не зафіксовано.

Перед вхідними дверима службових кабінетів наявні номерні таблички із зазначенням підрозділів, посад і прізвищ співробітників.

Групою НПМ оглянуто службові кабінети установи, предметів, які можуть бути застосовані для катування чи психологічного тиску не виявлено.

У СПД № 1 проводяться комісійні обстеження приміщень та транспортних засобів з метою виявлення та вилучення сторонніх предметів, які можуть бути використані для заподіяння тілесних ушкоджень затриманим, доставленим, а також установлення фактів незаконного вилучення та зберігання речових доказів та матеріальних цінностей, відповідно до наказу ГУНП в Полтавській області від 08.01.2024 № 113 «Про вжиття додаткових заходів зі зміцнення службової дисципліни».

У відповідності до вимог Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026 в установі встановлено внутрішні камери відеоспостереження та аудіо-запису з можливістю архівації понад 30 діб.

При вибірковому опитуванні працівників установи встановлено їх обізнаність зі змістом статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та статті 28 Конституції України щодо заборони катувань та нелюдського поводження.

У функціональних обов’язках працівників Сектору поліцейської діяльності передбачено пункт про обов’язковість дотримання вимог пункту 3 Європейської конвенції з прав людини та статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання стосовно доставлених, затриманих, арештованих осіб.

У приміщенні СПД № 1 зберігається універсальна аптечка, що містить необхідні ліки та засоби для надання домедичної допомоги.

Штатна чисельність особового складу СПД № 1 складає 25 осіб.

Скарги від затриманих осіб на умови тримання чи неналежне поводження на адресу Сектору поліцейської діяльності протягом 2025-2026 років не надходили.

Факти заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті затриманим відсутні.

Відвідування Сектору поліцейської діяльності групою НПМ здійснювалось вперше

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання.

1. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у приміщенні СПД № 1 наявна кімната для затриманих, проте вона не функціонує у зв'язку із невідповідністю вимогам національних та міжнародних стандартів.

За інформацією від керівництва затримані особи до кімнати не поміщуються, а направляються до ІТТ № 1 міста Полтава Головного управління Національної поліції в Полтавській області.

Водночас слід зазначити що поміщенню до кімнати для затриманих підлягають не лише особи, затримані за кримінальні правопорушення, а й громадяни затримані в адміністративному порядку та інші примусово доставлені особи. За таких обставин ці громадяни без наявної необхідності їх поміщення до ІТТ можуть утримуватись у службових кабінетах або інших приміщеннях не пристосованих для відносно тривалого утримання громадян.

Перебування затриманих осіб без поміщення до кімнат для затриманих призводить до їх утримання в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, без належного забезпечення харчуванням, питною водою, вільним доступом до санітарної кімнати, правом на відпочинок у нічний час тощо.

2. У порушення вимог абзацу другого пункту 7 Інструкції, пункту 3 Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2003 № 1561, підпунктів 9, 10 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських» у Секторі поліцейської діяльності відсутня кімната для проведення слідчих дій, процесуальні дії із затриманими особами проводяться в службових кабінетах співробітників поліції без їх належної відеофіксації. Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у Другій Загальній доповіді [CPT/Inf (92) 3)] наголошував, що електронні записи поліцейських допитів є додатковою гарантією недопущення жорстокого поводження із затриманими особами та надають також значні переваги самій поліції, оскільки виключають безпідставні звинувачення у фізичних чи психологічних знущаннях. Наявність записів здійснених поліцією допитів також зменшить вірогідність навмисної відмови затриманих осіб від попередньо наданих свідчень.

Порушення права на життя.

3. У порушення статті 32 Кодексу цивільного захисту України, у будівлі Сектору поліцейської діяльності відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування населення під час надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

Відповідно до Державних будівельних норм України В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту», при проектуванні та реконструкції будівель державних установ з постійним перебуванням людей (зокрема судів) обов'язковим є облаштування споруд подвійного призначення або окремих укриттів. Згідно з Державними будівельними нормами України В.2.2-9:2009 «Громадські будинки та споруди», у складі інженерного забезпечення громадських будівель має бути передбачено систему заходів цивільного захисту, включаючи приміщення для тимчасового укриття людей. Варто врахувати, що вимоги до укриттів були оновлені з урахуванням умов воєнного стану. Ситуація є особливо небезпечною з огляду на те, що упродовж тривалого періоду продовжуються ракетні та інші обстріли різних регіонів України у тому числі й Полтавської області. Це суттєво підвищує ризики для життя і здоров'я громадян у разі відсутності укриття. Таким чином життя громадян, що перебувають у приміщенні СПД № 1 знаходиться у небезпеці, а гарантовані державою права на безпеку та життя не забезпечуються.

Через це у разі оголошення повітряної тривоги особовий склад та відвідувачі установи змушені переміщуватися до найближчого укриття, розташованого поза межами будівлі на відстані 300 м.

Порушення права на охорону здоров'я.

4. Відповідно до пункту 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» визначено, що поліція відповідно до покладених на неї завдань вживає всіх можливих заходів для надання домедичної допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я.

У порушення положень частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, не всі працівники установи пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та отримали відповідне посвідчення.

Порушення права на професійну правничу допомогу.

5. У порушення вимог статей 212-213 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) та пункту 7 розділу VII Інструкції у СПД № 1 не призначено службову особу, відповідальну за перебування затриманих у цьому підрозділі поліції.

6. У порушення вимог пунктів 17 та 18 розділу VI Інструкції в установі відсутня кімната для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками. Відсутність такої кімнати унеможливлює проведення конфіденційних побачень та позбавляє затриману особу права на конфіденційне спілкування із захисником.

Європейський комітет у 21-ій Загальній доповіді [CPT/Inf (2011) 28] наголошує на питанні доступу до адвоката під час тримання в підрозділі поліції та на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Європейський комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

7. У порушення вимог пункту 20 розділу VI Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України в установі відсутній журнал інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим.

Зі слів керівництва службова особа, відповідальна за перебування затриманих у цьому підрозділі поліції та журнал інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим знаходяться у відділку поліції № 4 Полтавського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області.

Зазначене свідчить про відсутність належного контролю за дотриманням прав затриманих осіб, передбачених статтею 212 КПК України, що може призвести до порушення прав на ознайомлення з підставами затримання, права на захист, отримання допомоги захисника та інших прав затриманої особи, а також не дозволяє забезпечити контроль за умовами перебування затриманих та запобігти жорстокому або нелюдському поводженню. Зазначене не відповідає реалізації обов'язку держави на вжиття ефективних заходів дотримання прав затриманих, передбачених статтею 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Порушення права осіб з інвалідністю.

8. У порушення Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327, вхід до будівлі Сектору поліцейської діяльності не обладнано пандусом або іншим пристосуванням для того, щоб потрапити до нього особам, які пересуваються на кріслі колісному, та іншим маломобільним групам населення. Наявний підйом на сходах не відповідає вимогам доступності. Крім того, санітарно-гігієнічне приміщення не пристосоване для його використання з урахуванням потреб осіб вказаних категорій. Унаслідок цього ці особи під час перебування в установі позбавлені можливості здійснювати природні потреби, санітарно-гігієнічні заходи тощо, що

свідчить про порушення їх прав на інклюзивність (рівноправ'я), честь та гідність, здоров'я тощо.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції України у Полтавській області, Сектору поліцейської діяльності № 1 відділу поліції № 4 Полтавського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області відповідно до їх компетенцій:

1. Організувати належний розгляд даних рекомендацій. Забезпечити дієвий контроль за станом усунення зазначених порушень прав людини, а також причин і умов що їм сприяють.
2. Вжити заходів щодо відновлення функціонування в установі кімнат для затриманих.
3. Вжити заходів спрямованих на облаштування у приміщенні установи кімнати для проведення слідчих дій.
4. Вжити заходів, спрямованих на облаштування у зазначеному підрозділі поліції найпростішого укриття на випадок повітряної тривоги або інших надзвичайних ситуацій відповідно до встановлених норм і стандартів.
5. Організувати навчання для працівників установи з питань надання домедичної допомоги.
6. Призначити службову особу, відповідальну за перебування затриманих у підрозділі поліції та забезпечити належний облік усіх обставин та подій, що відбуваються за участі затриманих (примусово доставлених) осіб у приміщенні установи.
7. Вжити заходів спрямованих на облаштування у приміщенні установи кімнати для конфіденційного спілкування затриманих осіб із захисниками.
8. Забезпечити наявність у СПД № 1 журналу інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги щодо затриманих осіб та забезпечити своєчасне повідомлення центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про необхідність надання правничої допомоги.
9. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень Сектору поліцейської діяльності.

Додаток: фототаблиця на 3 арк.

Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини **Андрій БОХВАЛОВ**

Додаток

ФОТОТАБЛИЦЯ ДО ЗВІТУ

Фото 1.

Фото 2.

Фото 3.

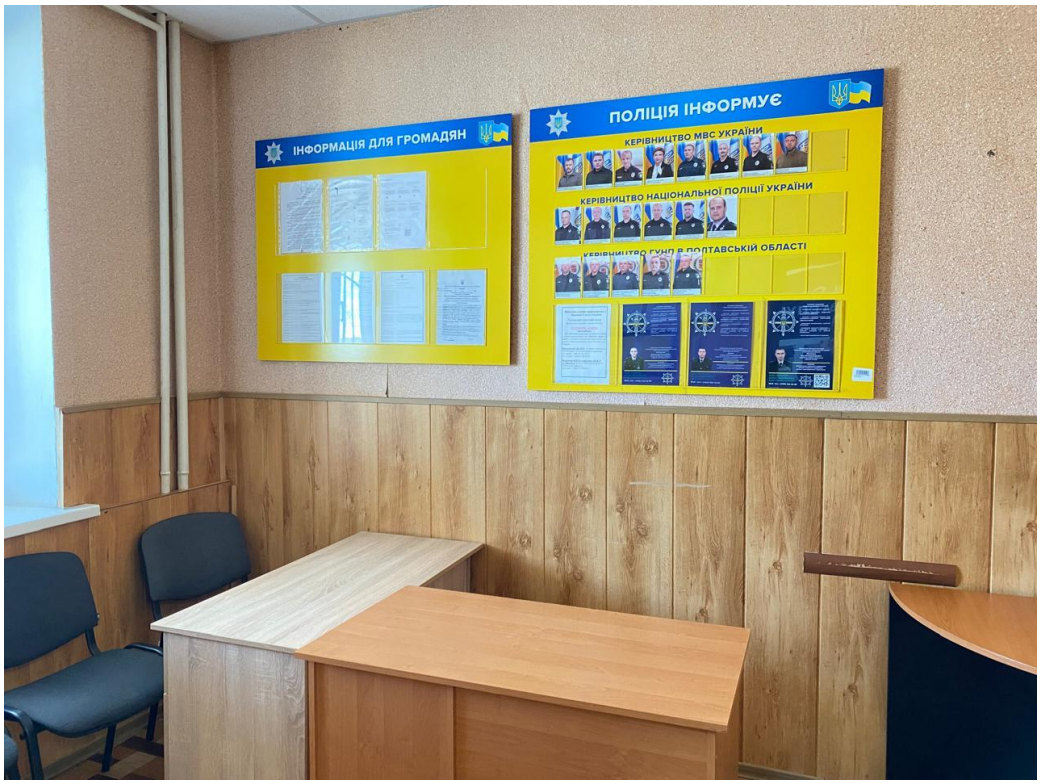

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ГРОМАДЯН
ПОЛІЦІЯ ІНФОРМУЄ
КЕРІВНИЦТВО МВС УКРАЇНИ
КЕРІВНИЦТВО НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Фото 4.

КУРІННЯ
ЗАБОРОНЕНО!

Фото 5.

Фото 6.

